

DELO

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SLOVENSKEGA
NARODA SVOBODNEGA TRŽAŠKEGA OZEMLJA

TRST, SOBOTA, 25. JUNIJA 1949

ŽALUJOCI DRUŽINI VLADIMIRJA NAZORJA

Z A G R E B

Priljubljeni odbor za zaščito ljudske prosvete
in gledališče «Ljudski oder» v Trstu izražala
najbolje sožalje ob priliki nenadomestljive izgube
Vašega velikega pokojnika in največjega pesnika
bratskega hrvaškega naroda.

Priljubljeni odbor - Ljudski oder

Cena 15 lir - 10 jugolir - 5 din

ZMAGA BRATSTVA

Sijajna zmaga, ki sta jo dosegli Komunistična partija in Slovensko-italijanska antifašistična unija v nedeljskih volitvah, je najboljši odgovor podedelstva, ki je dosegel razburljeno gonjo kletv proti našemu gibanju. To je glas zaupanja, ki so ga dali kmetje in delavci, Slovenci in Italijani dosledni in jasni politični smeri antifašistične fronte pod vodstvom KP.

Obenem pa so volivni izidi najboljša potrditev slovensko-italijanskega bratstva, ki je bil in ostane temelj vse nadaljnje borbe proti imperializmu ter sovističnim reakcijam.

Za nas Slovence ima ta zmaga še pravi poseben pomen. Saj je dokazala to, kar smo vedno trdili: da je ogromna večina Slovencev na strani antifašističnega pokreta, da je ostala zvesta tradicijam n. o. b. in programu osvobodilne fronte ter slovensko italijanskemu bratstvu.

S tem je tudi danes v številnih dokazano, da je osvobodilna fronta kot sestavni del SIAU, edina resnična predstavnica tržaskih Slovencev mesta in podeželja. Konec je ediherske vloge Agneletta in Babice, ki sta v svojih bolnih sanjah hotela sesti Slovencev za vrat ter monopolizirati zaščito naših narodnih interesov.

Slovinci smo tako v mestu kot na deželi dati jasen in dokončen odgovor: Dovolj je bilo sovizma in imperialističnih provokacij! Svoje narodne, politične in gospodarske pravice si bomo priborili le ob podpori italijanskih demokratičnih množic in v duhu iskrenega bratstva med obema narodoma.

Imperialisti so s porazom obeh svojih agentur med tržaskimi Slovinci zadobili nad vse težak udarec. Danes ne bodo mogli več meštariti med svojimi hlapi in za naše narodne pravice ter nam milostno naklonjeni drobtine kot so to delali doslej.

S tem dejstvom naj se sprijazni tudi naši okupatorji, ki so doslej priznavali svoje uslužne hlapičeve, beglariste in nekatere tržaske samozance, kot »prestavnik« Slovencev.

Nedvomna je bila naša obsodba slovenskega sovizma, ki so ga v štirih letih tega okupacije z vsemi sredstvi skušali vzbuditi med nami imperialisti in njihovi agenti. Zato je poraz Agneletta in Babice najljubša obsodba anglo-ameriškega imperializma in njegovega vojnoindustrijskega delovanja na Svobodnem tržaskem ozemlju. Slovenci smo se v nedeljo jasno izrekli proti kakršnemu koli poskusu revizije mirovne pogodbe z Italijo, pa naj pride od treh zunanjih ministrov velesil, imperialističnih agentov De Gasperija ali Tita ali pa njihovih kreator v Trstu ad Palatana pa do Agneletta in Babice.

Vat glasovi, ki sta jih dobili KP in SIAU, so bili oddani v polni zaupnosti, da le tako braniš določbe mirovne pogodbe. Kajti naš program je bil jasen: imenovanje guvernerja, združenje obbeh kon, odhod vseh okupacijskih čet ter volitve v ustavodajno skupščino. Ni pomagala Babiceva kletva, da prodajamo Trst Italiji, ker je ob nedvomnem stališču izvenela v prazno. Se več. Prav ta kletva je bila ona, ki je razkrinjala Titovo tržasko agenturo kot razbijačko protimperialistične fronte, ki pod frazo »dimitite tatus« skrivna svoj lastni revizionizem ter imperialistično provokatorstvo.

Nemomaga Babicu, da naš se daj povolitvah zopet skuša prikazati kot pokret, ki je proti priključitvi Trsta k Italiji. Našim ljudem tega ni treba, ker to že davno vedo. Pač da je to potrebno Babicu, da vsaj nekoliko prikriti katastrofalni poraz svoje skrajšane politike. Toda moti pa se Babice, da je s tem onaril se sebe pečet imperialistične agenta. Kajti to kar smo trdili pred volitvami, ponavljajo oni tudi sedaj in razvoji dogodkov bo najbolje dokazal pravilnost naše trditve, da je Titova klika in z njo Babiceva tržaska podružnica vdinjena ameriškiemu imperializmu v čigar edini interesu pristaja na revizijo mirovne pogodbe in razkosanja Svobodnega tržskega ozemlja.

Proti tem skritim imperialističnim agentom bomo slovenski demokrati vodili prav tako neizprosno borbo kot je vodimo proti Agneletovim in sovističnim agentom. Ti svoja hlapčevanja tujeju imperializmu niti ne skušajo skrivati. Velika volivna zmaga nam odpira nove možnosti borbe proti vsem sovražnikom ljudstva.

Volivna borba je večini Slovencev odprla oči. Naša dolžnost pa je, da v konkretni borbi pravice delovnega ljudstva razkrinkamo vse imperialistične agente, ki se skrivajo v slovenskih in italijanskih nacionalističnih skupinah. Le s tako dosledno borbo bomo likvidirali poslednje ostanke sovističnega mirolonosti ter za vedno izpodnesti tla tujim imperializmom.

PRVI KONKRETNI REZULTAT V POVOJNIH LETIH Rešitev avstrijskega vprašanja korak naprej k pomirjenju v svetu

Titovci in reakcionarji na isti liniji v gonji proti ZSSR zaradi rešitve koroškega vprašanja - Resnica o Koroški - Kako je Bebler meštaril v Londonu

Kakor je bilo pričakovati, je zaključek pariške konference štirih zunanjih ministrov izval morje komentarjev. Mednarodni tisk se skoraj izključno bavi s tem vprašanjem. Reakcionarno časopisje je ostalo arazočarano, ker je v začetku pogajanj napovedovalo epoloma konference in je tudi v tem smislu usmerilo svojo linijo.

Toda nenadoma je bilo slišati, da je svet zunanjih ministrov prišel do nekaterih zaključkov, ki odpirajo vprašanje nadaljnjega razpravljanja o nemškem vprašanju in da je bilo odpravljeno berlinsko vojno žarišče. Poleg tega pa so se zunanji ministri sporazumeli glede avstrijske mirovne pogodbe. Dopolnili »Pravde« v Parizu, Cuijov, piše, da so sklopili sveta zunanjih ministrov zmaga miroljubne politike ZSSR in da so znak mednarodnega pomirjenja.

Kar pa je izzvalo največ komentarjev in pravo sršenovo breznice, je vprašanje avstrijske mirovne pogodbe. Predvsem so na-

skočili prot SZ in njeni politiki. Titovi priskledniki in člani njegove morilne skupine, ki je postala prava predstraža v protisovjetskih kletvah, napadih in blatenju.

Značilno je, da reakcionarno časopisje podpira titovski tisk v svoji gonji proti SZ ob priliki sklenitve sporazuma o avstrijski mirovni pogodbi. Vsi listi reaktirajo v svojih naslovih in člankih, da je »Sovjetska zveza prodajala koroške Slovence za 150 milijonov dolarjev, kar podkujeto Titovi pristaji v Jugoslaviji in v inozemstvu.

Resnica o vprašanju koroških Slovencev pa je drugačna.

Sovjetska zveza je v štirih letih po vojni vedno podpirala upravičene zahteve Jugoslavije glede zahtev po slovenski Koroški, ki je toliko trpela pod nacistično okupacijo in še prej pod Avstrijo. Prav tako je ZSSR podpirala te zahteve tudi v začetku t. l. na sejah ministrov.

zunanjih ministrov v Londonu. Istočasno pa se je dogajalo, da so se jugoslovanski predstavniki in predvsem pa jugoslovanski namestnik zunanjega ministra, Bebler zahtevali pogajanj s predstavniki zahodnih držav, ne da bi o teh pogajanjih vedela Sovjetska zveza. Prišlo je tako do absurda. Sovjetska zveza je še vedno vztrajala na svojem stališču, medtem ko je Bebler brez njene vednosti in dosledno s protisovjetskim stališčem beograjske vlade širokogrudno ponujal kompromisne.

Na ta način je 24. februarja t. l. Bebler pred ministri; zunanjih ministrov predlagal kompromis, ki je dejansko pomenil, da se Titova vlada odrekla zahtevam po Koroški. Zahtevala je samo nekaj strateških popravkov ob jugoslovansko-avstrijski meji, ki nimajo prav nič kaj ograščevanja s težnjami koroškega ljudstva in ki so izključno vojaškega in asprešnega pomena.

Da nas ne bodo napadli, da smo lažnivci, navajamo ostavke, ki se tega vprašanja tičejo in ki so bili 25.

februarja objavljeni v »Primorskem dnevniku«:

»Izjavil je (Bebler op. ur.), da je Jugoslavija pripravljena predlagati kompromisno rešitev. Zahteval je nato za Koroško samovlado pod AVSTRIJSKO SOVERENOSTJO. Avtonomna pokrajina bi morala imeti lastno službo, ki bi bili odvisni od pokrajinske vlade, a pokrajinsko zbornico in tudi z avtonomno sodno upravo. V prvi točki teh predlogov je rečen: »Sprememba sedanje meje v korist Jugoslavije na podlagi poravnanih predlogov, ki naj se pozneje postavijo.

Vsekakor je že takrat Bebler v imenu Titove vlade predlagal »popravljanje« koroških Slovencev in se tega ni izmislila Sovjetska zveza, kar skušajo natočevati i reakcionarni i titovski krogi.

Toda poleg tega in kar je najbolj važno, si moramo biti na jasnem, da poslednje sovjetske politike določeni cilj: mir in pomirjenje v svetu. Da doseže mir ali vsaj pogore za mir v svetu je Sovjetska zveza pristala na kompromisno rešitev tržasko vprašanja, kar ni zadovoljilo ne Jugoslavije ne Italije in niti najmanj ne tržasko ljudstva. Toda kljub temu je bilo potrebno, da se tržasko vprašanje reši na ta način.

Sovjetska zveza je tudi pristala na kompromisno rešitev berlinskega, koroškega in še marsikatero drugega vprašanja. Vse zaradi mira v svetu. Zato je tudi pristala na tako rešitev koroškega vprašanja, ki ne zadovoljuje naših slovenskih bratov v Avstriji, ki pa ustvarja pogoje za pomirjenje v svetu.

Na vsak način pa je jasno, da hočejo Titovci, zastavljeno protisovjetsko vprašanje, izkoristiti to priliko, da bi vsaj delno okrepili svoj majajec, se položaj v nostranjosti države in da bi zaradi tega vzroka mogli jasno povedati, kaj so in kaj hočejo. In prav ob tem vprašanju smo videli, da so oni največji imperialistični provokatorji v zgodovini razrednih bojev.

Rešitev avstrijskega in koroškega vprašanja je vsekakor zmaga prištevajo miru v svetu in nov korak k zboljšanju odnosov med zapadom in vzhodom, kar je predpogoj za odpravo strahu pred novim svetovnim konfliktom.

Zakaj ne bomo izhajali dvakrat tedensko

Vemo, da bodo naši bralci in vsi Slovenci z zalostjo sprejeli vest, da bo naš list zopet začel izhajati enkrat tedensko. Vemo tudi, da si naši ljudje vroe želijo, da bi njihovo in naše »Delo« izhajalo vsak dan, da bi ga radi čitali vsak dan in da bi se veselili njegovega prihoda.

Zal, to ni mogoče zaradi nepremostljivih tehničnih ovir, ker se je naše tiskarne, na lopovski način polastila klika izdajalcev, imperialističnih agentov in zakletih sovražnikov demokracije in pokreta ter Sovjetske zveze. Zaradi njihovih groženj in podlega izsiljevanja bo mogoče naš list do nadaljnjega le enkrat tedensko prinašati svoj glas resnice med naše ljudi.

Slovinci, ki ljubijo, podpirajo in sirijo svoj list, bodo razumeli naš položaj. Razumeli bodo tudi, da smo se potrudili in se vsak dan trudimo, da bi odstranili vse ovire.

Naj pa bo vsem Slovincem, demokratom, bralcem in prijateljem jasno, da je naših nepremostljivih tehničnih ovir kriva Babiceva tolpa. V času, ko moramo omejiti izhajanje »Delo«, ko moramo prizadeti svojim ljudem to veliko žalost, se bosta preselila v tiskarno, ki bi morala biti ljudska, dva druga lista: »Corriere di Trieste« in »Trieste Sera«.

Po drugi strani pa smo prepričani, da bomo postopoma odstranili tudi te ovire, kakor smo odstranili le mnogo hušjih ovir. Takrat pa bo »Delo«, ki ima za seboj slavno borbeno zgodovino, izhajalo dnevno. Bodite prepričani, da bo tako!

UREDNIŠKI KOLEKTIV

Občinski svetovalci SIAU in Komunistične partije

Ljudstvo je izbralo najboljše ljudi

Objavljamo imena novoizvoljenih svetovalcev za naslednje občine: Milje, Devin-Nabrežina, Zgonik in Repentabor. Za dolinsko občino nam še ni uspelo dobiti imen. Zato prosimo bralce oproščenja.

Občinski svetovalci Komunistične partije za miljsko občino: Paco Giordano, Micor Pietro, Prodan Carlo, Rumen Giuseppe, Argenti Ottavio, Postogna Giovanni, Fontanot Marija r. Vascon, Santalesa Ricciotti, Stradi Egidio, Kolarić Ivan, Millo Gastone, Primožič (Primosi) Ivan, Cok (Zocchi) Teodor, Furlan Ana, Brani Renato, Bertocchi Raniero, Postogna poročena Zilli Natalia.

Občinski svetovalci Slovensko-italijanske antifašistične unije za občino Devin - Nabrežina:

Slavec Ado, Blason Mario, Marizza Josip, Gratton Ferruccio, Leban Stefan, Rukin Ferdinand, Radović Danilo.

Občinski svetovalci Slovensko-italijanske antifašistične unije za občino Zgonik:

Cernjara Franc, Milij Anton, Furlan Ivan, Pegan Justo, Piric Alojz, Kante Ivan, Grilanc Jože, Milč Herman.

Občinski svetovalci Slovensko-italijanske antifašistične unije za občino Repentabor:

Lazar Josip, Guštin Angel, Skabar Anton, Gulic Stefanija.

V svoji naslednji številki bomo objavili imena občinskih svetovalcev SIAU za Dolino.

Vsem navedenim tovarišem želimo vse najboljše. Prepričani smo, da bodo vedno izvržali svojo dolžnost napram volivcem, ki so jim oddali svoj glas, da bi zmagali predstavniki ljudstva. Prepričani smo tudi, da se bodo vedno in ob vsaki priliki, v hudih in lepih časih obrnili do našega ljudstva, da mu bodo razložili občinske potrebe in vse, kar je bilo ali ni bilo na pravičnega njemu v korist.

Z veseljem ugotovljamo, da bodo prvi v zgodovini, sedeli v miljski občini tudi Slovenci, ki bodo skupno s svojimi italijanskimi tovariši upravljali svojo občino in branili tudi tam naše teple narodnostne pravice.

Dokončni rezultati občinskih volitev na Holandskem: Volivcev je bilo 3.248.817. Od teh je Komunistična partija prejela 10,56% oddanih glasov, socialisti 30,35; katoličani 26,45; krščanske stranke 20,95; in liberalci 9,44. V Amsterdamu so komunisti izvojevali veliko uveljavljanje. Prejeli so 25,7% vseh oddanih glasov.

ODNOSI MED CERKVIJO IN DRŽAVO

Protijudsko delovanje praškega nadškofa Berana

Reakcionarno časopisje v svetu je zopet planilo na senzacijo. Pred mesec se je bavilo z vprašanjem škofa-tihotapca Mindszentia, sedaj pa je začelo objavljati vesti o sporu med praškim škofom Beranom in češkoslovasko vlado.

Revolverski tisk prikazuje ta spor kot versko preganjanje, da bi podkrepilo svoje protikomunistično propagando in je prav v poslednjem času dobila hud udarec z miroljubno politiko Sovjetske zveze.

V resnici pa se na Češkem dogaja to, kar se dogaja povsod, kjer je na oblasti ljudstvo in kjer so protijudski krogi izgubili vsako upanje na zopetno vzpostavitev svoje diktature. Češkoslovaski reakcionarni krogi so od februarja lani do danes poskušali na vse načine, da bi ovrzali ljudsko oblast, da bi sabotali graditev socializma, da bi ustvarili pogoje za državni prevrat in za uničenje vseh ljudskih pridobitev. Vsi njihovi poskusi so se ob obločnosti češkoslovasko ljudstva in njegove vlade izjalovili. Reakcija je popolnoma poražena in je prav zaradi tega začela uporabljati skrajne metode.

V svoji borbi proti ljudski oblasti so po načrtu zlozlasnega njunjorskoga kardinala Spelmanna začeli terati v boju proti državi višje cerkvene kroge, ki gledajo z velikim jezo, da se ogromna večina češkoslovaskih vernikov zbira okoli oblasti, ne da bi poslušala pozive na upor. Tako se je v poslednjem času ustanovila s podporo in pristankom tisočev in tisočev katoliških duhovnikov organizacija »Katoliške akcije«, ki ima nalogo, da vzpostavi popolnoma predrugačne odnose med Cerkvijo in državo.

Vse to je seveda v trn v oči našemu reakcionarnim krogiom. Češki reakcionarni krogi, ki imajo v svoji zbirki okoli praškega škofa Berana, škof Beran je v tem poslednjem času začel agitirati proti »Katoliški akciji«, proti ljudski oblasti, proti vzpostavitvi drugih, boljših in pravičnejših odnosov med cerkvijo in državo. Začel je pozivati vernike na odkrito neobuljivost in njegovo zvesti du-

hovniki pristajajo skušajo izvesti njegove direktive s pridigami in cerkvah, itd.

Jasno je, da je češkoslovaska vlada posegla v le povsem protijudsko delovanje klince na upor in je prepovedala štetje paširskih pisanih, ki ga je nadškof naslovil ljudem.

Istočasno pa je v spor posegel tudi Vatikan, ki je vedno pripravljen izrabiti in celo organizirati take protijudske izpade svojih najboljših agentov. Papež je zagrozil vsem članom Katoliške akcije in predvsem pa duhovnikom, ki so ostali zvesti svojim krščanskim načelom da jih bo izločil iz katoliške cerkve.

Vse to je izvalo veliko ogrožnje med češkoslovaskim ljudstvom in predvsem pa med katoliškimi verniki, ki ljubijo svojo domovino, svojo oblast, in se nečejo odreči

svoji veri. Na Češkoslovaskem se vrše protestne manifestacije proti Beranovi politiki in proti stališču papeža do Katoliške akcije, ki zasleduje cilj vzpostavitve pravih odnosov med cerkvijo in državo. Predvsem pa deluje Katoliška akcija, ki pripravlja duhovnike o potrebi, da se cerkev ne vmešuje v posvetne zadeve.

V Rimu je imel te dni katoliški duhovnik in minister za skrbstvo v češkoslovaski republiki, msg. Plojhar tiskovno konferenco, kjer je obrazložil vso zadevo in funkcije Katoliške akcije, ki je ljudski pokret.

Tudi ministrski predsednik CSF, Zapotocki je te dni ostro napadel višje cerkvene kroge, ki se zoperstavljajo volji nižjega duhovništva in vernikov, ki zahtevajo sporazum med cerkvijo in državo. Zapotocki je obtožil Berana, da skuša proti državi in predvsem pa je obtožil Vatikan, ki izvaja moralni pritisk ter verski terorizem nad člani Katoliške akcije. Dejal je tudi, da vlada ne bo dopuščala takega stanja.

Mnogo ljudi, vernikov in tudi časopisov zahteva, da se postavi nadškofa Berana pred odgovornostjo.

NA MADŽARSKEM SO IZKLJUČILI IZDAJALCA IN PROVOKATORJA

Pred časom je madžarska Komunistična partija izključila iz svojih vrst bivšega zunanjega ministra Rajka in druge njegove somišljenike. Bivši zunanji minister Rajka je skušal ustvariti v madžarski komunistični partiji in v madžarski vladi nacionalistično in trockistično opozicijo, ki je bila usmerjena proti sedanji internacionalistični politiki.

Rajk je bil takoj razkrinkan kot agent imperializma, nacionalist in trockist, ki je imel v načrtu borbo proti Sovjetski zvezi in drugim državam ljudske demokracije. Dokazano je bilo, da je Rajk deloval za neko imperialistično deželo.

Izključitev izdajalca Rajka iz madžarske vlade in iz KPM je izzvala po svetu mnogo komentarjev. Reakcionarni tisk ga je začel braniti, kakor brani Tita in njegovo tolpo izdajalcev. Na isto linijo

so se postavili tudi Titovci, ki so začeli v svojih listih podarjati, da je bil Rajk »pravi revolucionar« in da se mu je zgodila »krivica«. Znak čilno je, da sta se titovska in reakcionarna propaganda tudi tokrat začeli posluževati istih protikomunističnih in protisovjetskih kletk, kar je razumljivo, če pomislimo da vodita isto politiko pod drugim besedami.

Vsekakor pa nam izključitev Rajka dokazuje da skušajo imperialisti ustvariti po vseh državah ljudske demokracije neko notranjo opozicijo v Komunističnih partijah, da bi pridobili pozicije, ki so jih v štirih letih po vojni izgubili z razkrinkanjem svojih odkrito reakcionarnih agentov.

Zadeva Rajka nam tudi v veliki meri pojasnjuje stališče Tita in njegove voljake ter politijske diktatorske skupine. V vsaki stvari je tudi Tito posredno ali neposredno vmešan. Vsak udarec, ki ga dobivajo nacionalistične in trockistične sile v državah ljudske demokracije je istočasno udarec Titovi tolpi, ki je skušala in še vedno skuša ustvariti v mednarodnem delavskem in demokracijskem pokretu opozicijo proti Sovjetski zvezi, t. j. proti socialističnim silam.

Tudi primeri Kostova na Bolgarskem. Koči Džerdžev in Albaniji in sedaj Rajka na Madžarskem so nam v dokaz, da bo Titova razbijaška politika v prid imperializmu propadla prav tako kakor je propadel pred drugo svetovno vojno poskus Trockea, Buharina, itd.

Sedaj nam je tudi jasno, zakaj je lani ameriška vlada stavila na razkol za eboj proti komunizmu v vzhodnih deželah več milijard dolarjev. S temi milijardami so podkupili nekatere vidne funkcionarje v demokracijskem pokretu, da bi ponovno prišli na oblast v deželah ljudske demokracije stari reakcionarni krogi, vdinjeni imperializmu.

Vsi ti poskusi pa bodo propadli, kar so propadli Kostov, Džerdžev in Rajk. Propadli bodo, kakor bosta, propadla Tita in njegova protisovjetska tolpa.

ZAPISANA BO V ZGODOVINI DELAVSKEGA GIBANJA

Junaška borba kmetijskih delavcev se je zaključila s porazom veleposestnikov

Stavkovno gibanje je trajalo 35 dni - Pomoč tržaskih delavcev svojim italijanskim tovarišem

Večkrat opolnoči se je zaključilo stavkovno gibanje italijanskih poljedelskih delavcev, ki so se 35 dni vztrajali na svojih zahtevah po izboljšanju gmojnega stanja. Stavkovno gibanje se je zaključilo s popolno zmago delavcev, ki so s svojo odločno borbo proti veleposestnikom, prisili Confido, t. j. združenje veleposestnikov, na sporazum. Predsednik italijanske zveze dela, Di Vittorio, je dejal da je sporazum popolnoma zadovoljiv.

Italijanski poljedelski delavci se že pet tednov borijo proti trgovačemu, vemu stališču veleposestnikov, ki nečejo sprejeti njihovih upravičenih zahtev po povisovanju družinskih doklad, po povisovanju mezd in po uvedbi pogodbenega člena, po katerem ne smejo odpuščati delavcev brez upravičenega vzroka.

Borba poljedelskih delavcev se je začela 18. maja, ko so bila prekinjena pogajanja med predstavniki Federterre (zveze kmetijskih delavcev) in Confide (zveze veleposestnikov). Od takrat se je borba potegnila v stavkovno stopnjevalo. V teh 35 dneh je stopilo v stavko več milijonov prizadetih delavcev in je pri tem govorila zelo potihoma.

Zato postavila Uršič nekaj vprašanj: a) zakaj toliko vztrajnosti, da bi dokazali, da ni bil na domu Cerneta; b) zakaj so toliko vztrajali da bi se vrnil domov s Cernetovim avtomobilom »ered« prihodom poljeice; c) zakaj tako stališče in zakaj je Cernetova sestra povdarjala, da je avtomobil njezina brata v pogonu? Po tem vprašanju je gospod Cerna takoj objavil v »Corriere di Trieste« demant. Vrnila se vedno na stališče, da Uršič ni bilo na njegovem stanovanju.

Uršič na je postal drugo pismo, ki je bilo pa verjetno pisano pred vsem tem, ki pa je zaradi svoje vsebine zelo znatljivo in zanimivo. Tudi to pismo bomo objavili v izveščku. V začetku pisma pravi Uršič, da so ga večkrat vprašali, če sumi, da je preseneti Cernetova izjava, v kateri zanika, da bi bil Uršič pri njemu doma in v katerem izreka domov, da bi ga bila hotela ugrabiti OZNA.

tožbo napram Sporerju in vam.« Pismo pravi, da je Cerna ne samo vedel, da je bil Uršič na njegovem domu, marveč da je, okoli 21.30 telefoniral Sporerju, naj pride, ker da je Uršič že prišel. Sporer pa je odgovoril, da ne more in je nato določil sestanek za prihodnji dan ob 20.30 na ul. Kandler, »ko sem odšel iz vaše hiše - pravi Uršič - sem našel OZNO.« Zato obtožuje Sporerja, da ni bil tuj poskus ugrabitve in da Cerna ni tuj poskus, da bi bil izbral sledove za ugrabitve.

Ne bomo komentirali vsega tega, ker je že sama obtožba zelo konkretna in zelo težka. Videti bomo, kako se bo stvar razvijala. Vsekakor pa bodo naši bralci sami razumeli, koliko protislovij je v izjavah Cerneta in Sporerja.

vedno je prišlo do prekinitve pogajanj zaradi neuklonljivega stališča predstavnikov veleposestnikov, ki niso hoteli slišati o kakih poviskih. Zaradi trdglavega stališča veleposestnikov pa je nastala nevarnost, da bi pridele uničen.

CGIL se je obrnila do predsednika italijanske zbornice, Gronchija, da bi skupno s predsedničnim senatom, posredovalo v tem sporu. Toda tudi s posredovanjem parlamenta se niso veleposestniki zadovoljili. Vsekakor pa se odločna borba poljedelskih delavcev nadaljuje, kar rad delavski odločnosti so se nekateri veleposestniki ustriali. Začeli so pogajanja v posanih provincah Italije, ne da bi o tem obvestili

svojega združenja. Menijo, da se bo fronta delodajalcev in veleposestnikov strla pod pritiskom stavkovnega gibanja.

Tudi Enotni sindikati so izdali poziv tržaskemu delavstvu, naj podpre borbo junaskih italijanskih poljedelskih delavcev. Tržaski delavski razred se je z navdušenjem odzval pozivu svoje razredne organizacije. Te dni so začeli po vseh tovarnah, podjetjih, ustanovah, uradih nabirati denarne prispevke za italijanske delavce. Tržaski pristajalniki delavci, dosledni svojemu razrednemu čuti in internacionalistični zavesti so nabrali preko 300 tisoč lir za svoje kmečke tovariše v Italiji.

Ob 1. obletnici resolucije IU moramo zaključiti, da so njene obtožbe postale jasne vsakomur, ki gleda s svojimi očmi in misli s svojo glavo. Če je bila v začetku kakšna njena točka meglina ali nerazumljiva, danes ne more biti več, ker so to meglenost ali nerazumljivost odpravili voditelji Titove skupine s svojimi politiko, svojimi govori in svojim pisanjem.

Pred enim letom so jugoslovanski voditelji kričali na vse vetrove, da usko nikoli vodili protisovjetske politike, danes pa odkrito kričijo, da je SZ »degenerirala« itd. Pravili so, da v jugoslovanski partiji ni terorizma, a že vsak slepec vidi, da se odpravlja stari in preizkušeni partiji na njihova mesta postavljajo ljudi, ki so v dvinjeni in predani njihovim politikam. Če se dnevni kritizirajo njihovo početje, se pred tedno odprajo vrata ječe ali pa te UDB likvidira, kakor je likvidirala ljudskega junaka Arso Jovanovića in mnogo drugih, katerih imena so nam še vedno neznan.

Pravili smo jim, da vodijo nesocialistično politiko na vasi in so se zagrabili za srce in zatrdjali, da je to kletva. Danes vidimo, da ti ljudje ne napovedujejo boja proti kulakim elementom in da vodijo avanturistično politiko pri usta navajenju kmečkih zadrug, kar odvrača revne in srednje kmete od socializma in jih celo prisili iskati druge izhode. Obtoženi so bili nacionalizma in so vedno zatrdjali, da je to največja ekletva. Vsek lahko razume, da se za poveljevanjem zaslug KPJ, ki jih ni nihče zanikal, skriva najogabnejši nacionalizem in najpodelji poskus blatenja ter podcenjevanja vloge komunističnega pokreta v svetu.

Vse, kar je navajala resolucija IU, je bilo v tem letu velikih dogodkov potrjeno. V svoji protijudski, protikomunistični in protisovjetski politiki so jugoslovanski voditelji dokazali resničnost in utemeljenost obtožb resolucije in so celo prekosili vsako pričakovanje. V tem letu so se razkrinkali kot ljudje ne napovedujejo boja proti kulakim elementom in da vodijo avanturistično politiko pri usta navajenju kmečkih zadrug, kar odvrača revne in srednje kmete od socializma in jih celo prisili iskati druge izhode. Obtoženi so bili nacionalizma in so vedno zatrdjali, da je to največja ekletva. Vsek lahko razume, da se za poveljevanjem zaslug KPJ, ki jih ni nihče zanikal, skriva najogabnejši nacionalizem in najpodelji poskus blatenja ter podcenjevanja vloge komunističnega pokreta v svetu.

Vse, kar je navajala resolucija IU, je bilo v tem letu velikih dogodkov potrjeno. V svoji protijudski, protikomunistični in protisovjetski politiki so jugoslovanski voditelji dokazali resničnost in utemeljenost obtožb resolucije in so celo prekosili vsako pričakovanje. V tem letu so se razkrinkali kot ljudje ne napovedujejo boja proti kulakim elementom in da vodijo avanturistično politiko pri usta navajenju kmečkih zadrug, kar odvrača revne in srednje kmete od socializma in jih celo prisili iskati druge izhode. Obtoženi so bili nacionalizma in so vedno zatrdjali, da je to največja ekletva. Vsek lahko razume, da se za poveljevanjem zaslug KPJ, ki jih ni nihče zanikal, skriva najogabnejši nacionalizem in najpodelji poskus blatenja ter podcenjevanja vloge komunističnega pokreta v svetu.

Pravili smo jim, da vodijo nesocialistično politiko na vasi in so se zagrabili za srce in zatrdjali, da je to kletva. Danes vidimo, da ti ljudje ne napovedujejo boja proti

poslužila vsakršnega sredstva za svoj borbi proti Sovjetski zvezi in državam ljudske demokracije. Jas-o sta povedala, da Titova klica ne bo več imela nikakršnega pomena, če ne bo več imeti nič skupnega mednarodnim demokratičnim pokretom.

Toda kar je najbolj podlo in lažljivo in govornu Kardelja je sta rekla, v katerem skuša - kakor da bi po enem letu ljudje vse pozabili - natočevali, da je povsodanski rodilniki niso bi gospodarji na sejo IU v Bukarešto. Zvezi v urabec na strehi ve, da so njegovi vanksi voditelji z osumenosti odšli povabilo na sestanke. To je torej dokaz zločinista Titove klice, da poturja dejstva, da bi vsaj nekdo rešila iz orkana, ki jo bo v kratkem uničil.

Vsekakor pa ni več nobenega dvoma, da se je po enem letu stnila vojska jugoslovanskih demokratov, ki bodo očistili vrsto KPI.

Odgovorni urednik
DUSAN KODRIG
Tiska Tražniki tiskarski zavod
ul. Montecchi 6
Dovoljenje A.I.S.

znatino trgovino zaploje svoje prave informacije napole. Iz njeposredne delovne vezi naj se izloči vsa direktna udeležba v proizvodno-operativnem polju; ravno tako naj se izloči učevanje državnih in polidržavnih ustanov.

Potrebe po tržiščih so pa tudi tu za ameriško industrijo izredne znamenitosti, sedanja ameriška ERP opomba pa predstavlja izredno občutljivo vzvod za izvajanje gospodarskega pritiska v rokah Amerike. Zaradi tega je razumljivo, da takšna opomba ne more voditi nikamor drugam kakor v gospodarsko odvisnost in v dobo gospodarske strogosti, ki jih kongres za zunanjo trgovino v Milanu napoveduje po l. 1952, ko preneha Marshallovo pla.

Rešitve sil obeh držav. Tržiški delodajalec so vedno vzdrževali vezi z istovetnimi organizacijami v Italiji, od katerih so tudi prejeli vsakovrstne podpore in opore. Delavska organizacija pa je te vezi pretrgala in ostala osamljena. Vsa leta je tržiško delovno ljudstvo preslo na slabše pozicije sindikalne borbe, kar je v škodo dejanskih borbениh možnosti.

Zaradi tega je nastala nujna potreba, da se sindikalne akcije Evropskih sindikatov in Italijanske zveze dela (CGIL) koordinirajo. Obe sindikalni organizaciji imata namreč pred seboj istega sovražnika in iste probleme, ki jih je treba rešiti. Usodna napaka bi bila,

skiki voditelji niso bi počeli vso sejo IU v Bukaresti. Ze vsi umrlec na strehi ve, da za uspešno vanksi voditelji z oarnostjo tobov pavalilo na sestanke. To je dokaz zločina Titove kluke, ki poturjaja dejstva, da bi vsaj nekdo rešila iz ovkana, ki jo bo v kratkem uničil.

Vsekakor pa ni več nobenega dvoma, da se je po enem letu strnila vojska jugoslovanskih demokratov, ki bodo očistili vrsto KJP.

Dogovorni urednik
OSVAN KODRIG
Tiska Tržaško-turški zavod
Milan, Montecchi 6
Dovoljenje A.I.S.

Medsebojni spořazum, ki dne 4. junija soglasno podpisal Rimu, daje ES vse mořnosti, da Bodo vodiã tržasko delovno ljudstvo v borbi proti delodajalcem ne veã osamljeno in prepušeno edino svojimi moãem, temveã po vse z vse silo od strani velike italijanske sindikalne organizacije, ki združuje milijone delavcev

- - - - -

Pot, ki so si prehodili

(Nadaljevanje s. 1. str.)

delj in Pijaãe, ta dva gnusna, opejaba in podla Titova podprenika sta v svojih govorih dovolj jasno povedala, da se bo Titova klica posluřiti vsakršnega sredstva svojih borbi proti Sovietiki zveã in vãrãam ljudske demokracije. Jas-o sta povedala, da Titova klica ne bo veã imeti nič skupnega mednarodnim demokratinim pokretom.

Toda kar je najbolj podlo in lažljivo v govoru Kardaãja je sta rek, v katerem skuša - kakor do bi po enem letu ljudje vse pozabili, neustojevati da suosostno

ski roditelji niso bi mogli
na sejo IU v Bukarešto. Ze vsi
vrabec na strehi ve, da so ugostil
ranski voditelji z osumenjenimi
povabili na sestanke. To je
dokaz zločinstva Titove klike, so
petpartijska dejstva, da bi vsaj neka
režila iz orkane, ki so bo v krat
kem uničiti.

Vsekarot pa ni več nobenega
dvoma, da se je po enem letu
stnila vojska jugoslovanskih de
mokrator, ki bodo očistili vrsto
KPJ.

Odgovorni urednik
DUŠAN KODRIG
Tiska Tržaški tiskarski zavod
ul. Montecchi 6
Dovoljenje A.I.S.

Ker sem izšel iz naroda, čutim z njim in zanj

OTON ŽUPANČIČ JE UMRLO...

Narod je najvišja inštanca pri sodbi o umetniški vrednosti pesmi

«Slovenska pisana beseda, ki je vrednost pesmi, pa ne narod pred malone pol tisočletjem prvič sproščena kanila na papir, živela nato pol stoletja, negovana, ljubljena in oblikovana od slovenskih svečnikov-reformatorjev, kasneje tri sto let skoraj živela in umirala v malo večjih rukah, a pred stoletjem kakor prerogova bronasta zapela v Prešernovi gorjenci, se potem kleno in jedrnatu, kritično oklesana oglašila v Levstiku, izbrano govorila v Stritarju, mehko dela v Gregorčiču, s silo brzdana v Aškercu ter se v dvajsetem stoletju v biblijski mavričnosti razžarela v Cankarjevih ritmih — ta beseda se je po svojem bogastvu, sušestvosti, dinamiki, točnosti in doganovitosti ter tvornih možnostih povzpela v svoj najvišji vrh v pesmi Otona Župančiča.

Tako označuje Fran Albrecht Župančičovo besedo ob njegovim petdesetem rojstnem dnevu, leta 1928 in nadaljuje:

«A to je samo vnanji, najvidnejši pomen: samo simbol... Beseda je umetniku oni skrivnostni medij, skozi katerega prosi vso poetova tvorna osebnost, idejna in čustvena, ter lije žarke te osebnosti v

duso naroda, optojajoč jo, preobražujoč, vodeč jo k globlji in popolnejši sloveski zavesti. Njen globoki potnirni pomen je med vsemi pisatelji sveta najintenzivnejše občutljiviš: svetlo, med slovenski Župančiči.

Oton Župančič je umrl! Sledil je svojemu že davno preminulim prijateljem iz varne ljubljanske kulture: Josipu Murmu, Dragotinu Kotežu, Ivanu Cankarju, Stani Grobecu — štiri večna življenja v slovenskem narodu!

Skranjci, polja, cvet, to bil je naš poet...

Je vzkliknil Župančič ob grobu prerano umrlega prijatelja Murmu, a iste besede veljajo v polni meri tudi za njega samega.

Dajmo besedo Josipu Vidmarju, da nam kot poznavalec Župančiča orisuje življenje tega našega duhovnega prvaka.

«Njegovo dolgo življenje je preprosto in skromno po zunanjih dohodkih. Rojen leta 1878 na južnem robu slovenske zemlje, v belokranjski Vinici, je došvil gimnazij v Ljubljani in univerzo na Dunaju. V študijskih letih in med svojim bivanjem v Nemčiji, v Parizu ter na svojih potovanjih po Evropi od Skandinavije do Italije, se je seznanil z evropsko literaturo in z evropskimi jeziki. Od leta 1910 prebiva stalno v Ljubljani, zaposlen splošno kot mestni arhivar, nato pa kot dramaturg in upravitelj Narodnega gledališča. V novi Jugoslaviji je bil kot redni član Slovenske akademije znanosti in umetnosti imenovan za upravitelja Zavoda za kulturo slovenskega jezika pri Akademiji znanosti in umetnosti. Med osvobodilno borbo je bil Oton Župančič po izvršnem odboru Osvobodilne fronte pozvan na osvobodno ozemlje. Njegov namen odzvali se temu vabilu, je preprečila teška bolezen.

«To vnanje mirono in skromno življenje je jolno ustvarjanje in delo. Njegovo izbrano originalno delo obsega štiri knjige. V njih so obsežne naslednje zbirke: «Čas opojnosti» (1899), «Pisanice» (1900), «Čez plan» (1904), «Samogovori» (1906), «Lahkih nog naokrog» (1913), «Sto ugank» (1915), «Ciciban in še kaj» (1915), izbor dotedajšnjih zbirk, razen otroških: «Mladost pota» (1920), «V zarje Vidove» (1920), «Veronika Deseniška» (1924) in «Zimzelan pod snegom» (1945). Poleg teh zbirk je napisal precejšnje številne pesmi ki jih ni uvrstil v nobeno teh zbirk, pa tudi kritike, člankov in zapiskov. — Ogromno delo je Župančič posvetil prevajanju. Vrhovno obsežno delo je Župančič kot dramaturg Slovenskega narodnega gledališča doletel in utrdil naš govorni književni jezik, ki mu je bil tudi prvi in odločilni zakonodavec.

Zivljenje se Župančič torej ni ustrasil, kar je tudi sam izrazil: «Kaj me življenje kuje! Če sem kremen, se raziskrim, če jelko, bom pel, če steklo — naj se zdrobim! Redko kateri umetnik, pravi umetnik, posebno še pri Slovincih je bil že za svojega življenja kot tak priznan od svojega naroda v taki meri, kakor Župančič. To dejstvo nam more pesnik sam objasniti z besedami, ki jih je povedal enkrat leta 1911: «Pojem, kar čutim, in ker sem izšel iz naroda, čutim z njim in zanj. Narod je res najvišja inštanca pri sodbi o umetnosti.

zil tako, da mu je vzele njegovo pesniški glas in je utihnil, a »oživel je spet na predvečer velikih dogodkov. In spet je bila mladina njegov kašpot, pravi J. Vidmar. ... da je stopil v leto 1941 in v katastrofalne zgodovinske dogodke docela pripravljen in zrel. Ze v tem letu so proti zimi nastale njegove partizanske pesmi, med njimi «Poje z menoj», ki so ostale do danes v vsej partizanski literaturi nedosežne po bojevitosti duhu, po sili in po identičnosti poetovega srca s srcem partizanstva in osvobodilnega boja. Župančič je bil od prvega dne posvečen v delo Osvobodilne fronte in je od prvega dne odločno in navdušeno podpiral boj na življenje in smrt, brez strahu ali skrbi, brez omahovanja, z neomajnostjo in strastjo človeka, ki pozna samo svojo in narodovo častno in moralno dolžnost.

Leta 1945, kmalu po osvoboditvi, je izdal svojo zbirko pesmi «Zimzelan pod snegom». Z zadnjo pesnitvijo v tej zbirki «Slovo» zagotavlja:

Zdaj misli so lepo mi urejene čakajo vdano,

da z njimi, kadar spet pokliče čas, tovariši, prilzene med vas.

Kd.

Sledile so naslednje leto «Pisanice», o katerih pravi A. Slodnjak: «Župančičeve Pisanice... niso pomembne samo kot prva slovenska estetska mladinska pesniška knjiga. In res je Župančič v svojih pesmih, v kateri pretesljivi in mladinskih pesmih nedosegljivi. Komu se ne širi srce ob onih divnih, otroško nedolžnih in otroško resnih verzih v «Cicibanu»? Tu najdes ves otrokov razvoj od Cicibana dojenčka:

Ciciban se emert za dve mili Jeri. Hitro, hitro meh za smeh, vleci ga po vseh koteh, meci ga ob tla, pod strop, in ob steno, hop, hop, hop! Pok! — se meh razpoči, smeh iz njega skoči.

vse tja do Cicibana modrijana, ki poslušajo očeto uro in mu oče pove:

— Ciciban, ves, to so drobni kovački boji kovački, da kujejo čas.

Ali pa njegovih «Sto ugank»? Saj ne moreš se odločiti, katera je bolj življenska, katera bolj otroška...

Toda Oton Župančič bi ne bil pravi umetnik, da ni živo občutil in izrazil vseh zgodovinskih dogodkov svojega naroda. Zaslbi bil preko občutljivega jezika, če bi hoteli vsaj približno označiti zgodovinsko doživljanje slovenskega naroda za dobo Župančiča, ki se odraža v njegovih pesmih. Kako silno je čutil pritisek nemškega gospodstva pred prvo svetovno vojno, nam priča njegove besede:

O domovina, kdor te ljubi zda, ljubiti mora s črnim gnevom v duši. Težko zdusi pred prvo svetovno vojno je občutil, zavedel se je velikih zgodovinskih trenutkov, ki jih bo skoro doživljal njegova domovina in se ji zaklel:

Sreč milijon bog razvel, uklonil jih tvoji oblasti, razvel v dušah strasti bom plemenite, mlade, da radovoljno zaklade najdražje pred te polož.

In res odseva njegove pesmi ves vesel in žalostni dogodki, vsi sončni in temni dnevi, ki so zadelo jugoslovanske narode med vojno; trdo je občutil izgubo Koroske in Slovenske Primorja, vse tesnobo in krivice in razočaranja, ki jih je Jugoslavija Karadjordjevič prizadela jugoslovanskim narodom. Ob najtežjih trenutkih je se zgro-

zil tako, da mu je vzele njegovo pesniški glas in je utihnil, a »oživel je spet na predvečer velikih dogodkov. In spet je bila mladina njegov kašpot, pravi J. Vidmar. ... da je stopil v leto 1941 in v katastrofalne zgodovinske dogodke docela pripravljen in zrel. Ze v tem letu so proti zimi nastale njegove partizanske pesmi, med njimi «Poje z menoj», ki so ostale do danes v vsej partizanski literaturi nedosežne po bojevitosti duhu, po sili in po identičnosti poetovega srca s srcem partizanstva in osvobodilnega boja. Župančič je bil od prvega dne posvečen v delo Osvobodilne fronte in je od prvega dne odločno in navdušeno podpiral boj na življenje in smrt, brez strahu ali skrbi, brez omahovanja, z neomajnostjo in strastjo človeka, ki pozna samo svojo in narodovo častno in moralno dolžnost.

Leta 1945, kmalu po osvoboditvi, je izdal svojo zbirko pesmi «Zimzelan pod snegom». Z zadnjo pesnitvijo v tej zbirki «Slovo» zagotavlja:

Zdaj misli so lepo mi urejene čakajo vdano,

da z njimi, kadar spet pokliče čas, tovariši, prilzene med vas.

Kd.

O njih, ki vedrijo v Trstu

Kopičenje bogastev in izkoriščanje bližnjega jih vzdržujeta na oblasti, ki se je tako krčevito tiščijo

Tvrda Parisi

«Baroni, baronice in barončki so se kretali po prostorni hiši, ne da bi me bili sploh opazili. Kmalu sem se naučil — ena senca med živimi telesi — nositi jim časopise, pošto, velike šope cvetlic, zavojce in zavojčke... zaustaviti se pred zaobeseno hišo gospodarjev, da se po pravici da pogledam čevlje predno vstopim v ono svetlečo, kjer silo bile moje stopinje nikoli dovolj ne slisne, da bi ne izdajale moje navzočnosti; da vstopim tja, kjer so v aureoli svojih pozlačenih okvirjev, nadse zvesti baroni Parisi so ohranili svoje baronske veličino tudi v drugi državi, pod drugo kraljevo rodbino po prvi svetovni vojni. Svojo dotedajno ezvestbo do bivše Habsburške dinastije, so tedaj posvetili Savojski dinastiji, kakor se jo kmalu pozneje posvetili Mussoliniju.

Kljub številnemu uradništvu je točno stanje tvrde poznal izkušeni de gospodar sam; in on sam je prejel točne poglede vseh poslov. Kakor vsi spekulant, so tudi baroni Parisi delali izredne dobičke.

«Čas je mineval in privajenost ga blaži. Kaj kmalu se privadiš odpirati vrata gospodarjeve kočije in sključiti se v suženjskem poklonu, predpisanim vsem nameščencem. Življenje se je razvijalo v dvornem ožračju — ceremonijalno in tlačno birokratično — prav kakor pri Habsburžanih... uradniki so morali obetavati z delavci v skladiščih mrzlo, lakonično, če so si hoteli ohraniti pravico do nadaljnjega življenja v onem svetu, kjer se mora mož trde hrbtnice čisto izpreveriti v brezvretendarja...»

Barone Parisi

Taka so bila deset in desetletna opažanja dečka, ki je osivel v službi vsakdanji kruhek. Imel je za dober nos in veliko veselje do bogastva; tud izbirčen v sredstvih za doseglo točko življenja udobja ni bil. No, rojenemu pod srečno azvezdo, so mu dogodki v Afriki, Španiji in svetu sploh izdatno po-

Aleksander Sergejevič Puškin

* 6. junija 1799

† 10. februarja 1837

Z njegovim nepodkupnim glasom je govorilo rusko ljudstvo

Ob 150-letnici rojstva Aleksandra S. Puškina

In z mojim nepodkupnim glasom je rusko ljudstvo govorilo...

Puškin

Puškin, genialni ruski pesnik, je ustanovitelj nove ruske književnosti. Tvorec sodobnega ruskega književnega jezika.

Rodil se je 6. junija 1799. v Moskvi. Niti mati, vnukinja abesinca Hanibala, ki je prišel za časa Petra Velikega na ruski dvor, še manj pa oče, Sergej Lvovič, ki je pripadal staremu plemstvu, se nista brigala dovolj za vzgojo mladega, a silno nadarjenega Aleksandra. Prav zaradi tega pa se je že v večjo ljubimijo oklenil svoje babice in pešunje, ki sta ga vodili s svojimi vedno lepimi pripovedkami in pravljicami v čaroben svet ljudske domišljije, da je pozabljal vse okoli sebe. Svoji pesnjici, ki ga je edina zvesto spremljala iz preganstva v preganstvo in mu bila družica v najtežjih dneh in, kot jo je sam neznano imenoval «golobica moja stara», je postavil v njani (pešunji) Tatjane v «Evgeniju Oneginu» pozneje najlepši spomenik, s tem da je ovekovečil njeno nežno ljubezen v večno lepih stihih svojega velikega umotvora.

Ze v hiši svojega očeta se je seznanil z največjimi predstavniki ruske književnosti ter bil priča razgovorom o evropskih dogodkih. O boju med literarnimi šolami. V bogati očetovi knjižnici si je nabral globoko znanje. Pri sveči je na skr-

vaj kot osemetni otrok požiral Voltaireja, Homerjevo «Iliado» in «O. disejo», La Fontaina in Molièra ter ruske pisatelje od Lomonosova do Karamzina. V liceju v Carskem selu, kjer se je vzgajal skupno s sinovi višjega ruskega plemstva, so mu nadeli ime «Francos» prav zaradi njegovega odličnega poznanja francoskega slovstva.

Genij in rodoljub

Vsi, vzgojitelji in dijaki, so z občudovanjem opazovali velik razvoji, genialnost in neizmerno znanje mladega Puškina. Sledil je z velikim zanimanjem predavanjem svojih profesorjev, ki so bili po večini znanstveniki in dobri poznavalci družbeno-političnih ved. Med njimi je bil tudi brat znanega ljudskega tribuna francoske revolucije Marata, prof. Boudry, ki je z navdušenjem govoril o naskoku na Bastiljo, o žirondistih in Jakobinih ter vili val v mlade ljudi revolucionarne duha ter demokratične ideje francoske revolucije.

Rusija je preživljala težke čase. Napoleonovi vojaki so pregazili rusko zemljo. Ljudstvo se je dvignilo v domovinsko vojno. Na čelu ruske armade so stopili mladi častniki, ki so ob podpori ljudstva prepadli sovražnika z lastne zemlje. Mladi Puškin je takrat zapel: «Gorje ti, vojaka pritepena! Vsa Rusija na boji hiti: naj star bo ali mlad, vsi so planili, osveta v prah jih gori.

Ko je po slavni zmagi absolutistični vladar izdal svoje vojake in ko je začelo vreti med kmeti, se je misel po uporu vse bolj širila v vojski in zlasti na deželi. Tudi licejci so vzemirjeni spremljali te dogodke.

8. januarja 1815 so bili v liceju končni izpiti. Puškin je bral z zanosom svoje pesmi. Deržavin in Zukojski, priznana ruska pesnika, sta ostrmela nad čistostjo in globoko idejnostjo ter doživljajo Puškinovih pesmi. To je bilo prvo javno priznanje Puškinove nadarjenosti.

«Leti, ore, a nikar se ne ustavi! v poltu», mu je pisal Karamzin. Deržavin pa mu je rekel: «Vidite, kdo bo Deržavinov naslednik. V tem času Puškin se ni imel svoje lastne pesniške oblike. Vendar pa je z vso mladostno silo iskal svoje poti. Vedno bolj se osvobajal raznih tujih vplivov ter je že takrat značilna njegova svobodoljubna nrv in vroča ljubezen do življenja. V «Liciniji», kjer opisuje antiki svet, je zapel: «Svoboda je zrasel Rim, suženstvo ga je pokopalo.

Po končanem liceju je bil Puškin sprejet v ministristvo zunanjih zadev. Stopil je v sredo političnega življenja v Petrogradu ter bil priča vseh trenj v višjih krogih, istosobno pa je pomagal s svojim vplivom in nasveti razmah novih idej. Po Rusiji so vedno bolj narasle skupine zornikov, ki so odkrito za nikali vlado ter nastopali proti tlačenstvu in absolutizmu monarhije, ki je bila glavna ovira nadaljnemu razvoju družbe. Srednje političnih borb je postal Petrograd. Tudi v književnosti se opaža nov duh in v Puškina srečamo v družbi najboljših in najnaprednejših revolucionarjev 1. 1819. je bil ustanovljen krožek «Zelena svetilka». Pisatelj je popularnost je rasla. Mladini so bile njegove pesmi duševna hrana; prepevali so jih kmetje in napredni revolucionarji. Postale so simboli tlačenega ljudstva ter so vplivale vero v zmago velikega ruskega naroda.

Kljub velikemu nasilju in preganjanjem dekabristov Puškin ni izgubil vere v zmago svoje domovine. Rusija bo postala «prosvetljena dežela» in ona samostojna razvojnica bo napisala imena borcev, ki line bo življenje za njeno osvoboditev. «Počij, jarmom in nesrečne oblasti... silimo kile domovine, pravi, o sebi in svojih prijateljih. Rad bi, če pesmijo proslavi svobodo sveta, rad bi uničil opobalinstvo na prestolu.

In z mojim nepodkupnim glasom je rusko ljudstvo govorilo. L. 1820 je izšla Puškinova pesnitev «Ruslan in Ljudmila», za katero je vzel snov in narodnega izročila.

Pesnik Zukovski je poklonil Puškino, ko je prebral svoje delo, svoj portret s podpisom: «Učencu - značevalu poraženih učitelj za prevečani dan».

Puškin je postal nevarni revolucionar. Car Aleksander je videl v njem nosilca novih idej, zlasti se, ker so uporabljali dekabristi njegove pesmi v agitacijske namene, češ. «Puškin je preplaval Rusijo s pesmimi, ki morajo človeka razžaliti: vsa mladina jih zna na pamet. Zato ga je hotel preganati v Sibirijo. Ker so se pa zanj zavzele ugledne osebnosti in je postal že toliko popularen, so ga «premeštili» na jug. Za pesnika se je začela trnjeva pot. Careke oblasti so ga preganjale in ktraja v kraj kot ranjeno zver, toda Puškin ni obupal. Na Kavkazu, kjer je prebil dva meseca, je spoznal življenje in občutil svobodoljubnih in bojevitih kavkaskih ljudi, ki si nabrali snovi za svoje veliko delo «Kavkaski uletniki.

Jevgenij Onegin

V času svojega preganstva se je še bolj približal ljudstvu. Po napetu narodno hajduške pesmi je napisal pesem «Brata razbojnika»; najboljša pesem v tej skupini pa so «Ciganji», v katerih je naznačil največjo propadajočo meščansko družbo.

1823. leta je začel pisati svoje veliko delo Jevgenij Onegin, ki ga je sam imenoval roman v verzih, plod dolgoletnih, hladnih opazovanj razuma, žalostnih vtisov njegovega srca. Veliki kritik Belinski pravi, da je Onegin «Enklepedijo ruskega življenja» in pravo narodno delo. V njem bled Puškim z vso neizprosno življenjske visoke dušnosti z vsem njegovim hropom in lažnim blestem, na drugi strani pa opisuje vlastinska posestva, na katerih izkorišča zemljiško plemstvo svoje muške-tlačane.

Z nenavadno umetniško silo je opisal Puškin Oneginja, ki predstavlja tip svetovnjanskega človeka tistega časa, ki se je znal v marsičem dvigniti nad svojo okolico, a se ji kljub vsemu suženjsko vda. Liku Tatjane Lukina je posvetil Puškin največ ljubezni. V njej je upodobil najlepše nacionalne poteze ruske žene z vsemi njenimi posebnostmi.

Po presenečenem uporu dekabristov, v katerem so leta 1825 padli najboljši revolucionarji in preganstvo, kateremu je za las uspel zaradi svoje popularnosti, se je vrnil v Leningrad. Car in plemstvo so namreč hoteli, da bi postal Puškin njihov pesnik, glasnik njihovih idej. On pa se ni iznevil svojimi idejami ter je ostal še naprej pesnik svojega zatiranega ljudstva. V prepiranju z zmago napredne misli je pisal svojim prijateljem v Sibirijo:

«Okovi težki se zdrobe, podro se ječe — in veseda svoboda vas bo spet sprejela, in spet dobite me v rokah.

BOG V TRBOVLJAH

Stopil je v grad in klopi, so ga povedli v dvorano, kjer je za svojim črnim pisalnikom sedel gospod baron. Na zidu se je v mraku blestela cesarska podoba, v kotu križani Boy Sin. Gospod baron je vso noč v gradu bedel in rumenec celine štel in njegova duša je bila neznanosno žalostna, zakaj njegova duša je bila vse dni in vse noči prav tako lačna zlata kakor so bili kruha lačni otroci rudarjev v kolonijah. Segel je v reko cekinov in jo čez mizo ponudil Bogu.

«Na, je rekel, »in pojdi in pusti, da sam uredim svoje reči.

Bog pa je samo rahlo odsmil ma-

L. MRZEL

meči dar in ščenketal se so rumenelaki razsuli po tleh. Tedaj se je razsrdil gospod baron, zakaj v svoji hiši ni bil najen takih stvari, in pomignil je hlapcem. Pristopili so brez besede in Bogu zvezali roke. Potem je veliki hlapec stopil na prag in zaklical ljudem:

«Čujte, možje kar vam naroča vaš župnik in voda: Pojdite domov, pojdite spat, da boste mogli jutri na delo.

Množica pa ni šla na delo, iz hiše in iz tisoč ust je vrel en sam silen krik:

«Vrnite nam Boga. Nikamor ne gremo brez Boga.

Bil je strahotno veličasten prizor, kdor je videl in slisal to množico kako je sredi globoke noči, pred puškami in noži, ki so se bližali do slemena gradu, klicala njega ki je prišel k ljudem na krato obisk z nebes, ker sami niso vedeli do njega poti.

«Vrnite nam Boga.

«Vrnite nam Boga.

magali k uresničanju njegovih želja.

Grof vedno tedaj je ni bil zvečel naslov mu je podaril šele leta 1924 Mussolini. Malo bolj nerodno je bilo nekaj let pozneje, ko je bil objavljen zakon o razizmu, ker grof Segre ni arijeec. No, šlo je pa le, čeprav je za kratko doba zaigral vlogo antifasista. Danes, pri svojih

zadeti, potem v ljudi. Povedilo se je nekaj krvi, med gledalci grabne, je tisti mah vso množico premislilo spoznanje.

«Mar se ne veste, možje, kdo je bil? Je najprej zaklical nekdo.

«Vzeli so nam Boga.

In ko blazni so jeli klicati tisoč ljudi:

«Da vzeli so nam Boga! Vrnite nam Boga! Nikamor ne gremo brez Boga.

«Kaj blebečete, norci?» jih je zavril veliki hlapec. «Se mar ne zavedate greha da kolovodjo razglagate za svojega Boga? Če je Bog — kdo mu bo mogel silo napraviti? Stradež vam je izpil kri in razum, zato prepustite misel njegovi svetlosti gospodu baronu, ki je velik, moder in dober gospod. Pojdite domov, pojdite spat, da boste mogli jutri na delo.

«Vrnite nam Boga. Nikamor ne gremo brez Boga.

Veliki hlapec je stopil v dvorano nazaj. Njegova svetlost gospod baron je dal znamenje z roko, pred gradom so počili strelji. Najprej nebo, kjer puška nikogar ne more

«Vrnite nam Boga.

«Vrnite nam Boga.

«Vrnite nam Boga.

«Vrnite nam Boga.

Politika Titove klike na vasi

Pred celokupnim našim narodom lažejo Titovi svetovni javnosti, kako baje gradijo socializem v Jugoslaviji, kako je njihova politika neoporečna, in da ne vodijo kulakke politike na vasi, marveč, da kulakke elemente pripravišajo, onemogočajo in temu podobno.

AGRARNI REFORMA
V zakonu o agrarni reformi je bila postavljena načelna izvedba za vso Jugoslavijo. Znan trokisti in zaklet sovražnik socializma — izdajalec Moja Pljaka, pa je dajal smernice za vsako republiko posebej. Te smernice so zasledile zakon o agrarni reformi. Bile so važnejše kot zakon sam in njih izvedba je bila obvezna ne glede na to, če so v skladu z zakonom ali ne.

Zaradi teh smernic agrarna reforma ni bila temeljito izvedena. Se v nadalje so ostale velike količine zemlje v posesti kulakov. Mnoga kulaska posestva v površini nad 100 jutrov zemlje so ostala nerazdeljena, dočim je kmetom brez zemlje bilo dodeljeno le po 8 jutrov zemlje, smatrajo, da je to površina dovolj velika za vzdrževanje srednje kmečke družine. Večina posejelskega orodja je ostala v posesti kulakov, medtem ko so kmetje ostali brez njega in si ga niso mogli nabaviti. Tako so bili prisiljeni prositi orodje na posodo pri kulakih, če so hoteli obdelati svojo zemljo. Na ta način so bili kmetje že prve dni po agrarni reformi odvisni od kulakov.

Vlada in Partija se nista pobrignili, da bi preskrbeli kmetom nujno potrebno orodje, katerega so kulaki imeli veliko preveč na razpolago.

Prepoved kupovanja in prodaje zemlje ni bila izvedena. Na ta način se še vedno omogoča spekulacija z zemljo; vsled česar prehaja iz dneva v dan vedno več zemlje v roke kulakov. Kulaki vedno bolj kirijo svoja posestva na račun srednjih in malih kmetov, ki so zaradi težkega gospodarskega stanja prisiljeni prodajati večje kose zemlje, da bi na ta način prišli do potrebnega orodja in nadaljnje življenja. Kupovanje in prodaja zemlje zajema vedno širši razmah, tako da se zadnje čase kupujejo in prodajajo cela posestva.

Namesto smrtonosnega udara, so kulaki na vasi dobili samo opomin naj bodo oprezniji in naj se prilagodijo novim razmeram. Dotedanjim kulakom so se pridružili še „novi kulaki“ z največjim privilegijem, oni, ki se ponašajo z zaslugami narodno osvobodilne borbe in s člankami izkazanimi Komunistične partije Jugoslavije.

Da bi še nadalje zakrivali svojo kulasko politiko na vasi, trobijo ti izdajalci na vse vetrove, da čakajo nekakih ured, v katerih se pa govori, toda samo govori, o čemerje.

TITOVA POT V SOCIALIZEM

vanjso kulaskih elementov na vasi. Sicer je smešno govoriti o omejevanju in onemogočanju kulakov, ko je vendar znano da je Titova klika izenačila male in srednje kmetse s kulaki ter jih uvrstila v isto kategorijo. V zvezi s tem so davki predvsem obremenili srednje in male kmetse, mesto kulakov. To potrjuje posebno odzivanje kmečkih pridelkov srednjih in malih kmetov z izgovorom posebnega odkupa, kaznovanje z ogromnimi globami za vsak najmanjši prekršek središča, nezmožni davki, prisilno delo in druge obveze, dočim se na kulake gleda skodlo. To je razumljivo zato, ker so na vasi organi oblasti v pretežni večini, če ne sami kulaki.

Z druge strani pa stalno prihajajo smernice od zgoraj, v katerih se med drugim povzroča tudi to: Ne izjavljaj kulakov proti sebi, t. j. proti oblasti, ker to utegne znatno izgraditi socializma v našem posebnem položaju, zato ker so kulaki v Jugoslaviji naprednejši od kulakov drugih držav in ker bodo sami „spregledali“ in prostovoljno prestopili k socializmu.

Ce k vsemu dodamo še dejstva, da sledijo vsaki uradni odredbi ali ustnemu navodilu a so ta navodila važnejša od vseh drugih, namih, in končno, da so zakonodajalci morali upoštevati navodila, tedaj nam postane jasno, kakšni so v praksi uresničeni priključni uspehi teh odredb.

Leta 1946 je bila dana parola o osmrtnosti kmečke delavskih združ. Naši kmetje so sprejeli to parolo, se odzvali pozivu Partije in pristopili k ustanavljanju združ. Toda pobuda za ustanavljanje združ, ki je izšla od najzvednejših kmetov na prostovoljni podlagi je bila ovirana po najvišjem državnem in partijskem vodstvu. To je dovelo do množičnega razpadanja že ustanovljenih združ in do izstopanja združarjev iz onih združ. ki so se uspele ohraniti. S tem je bil storjen korak nazaj. Mesto, da bi se ustanovljenim združam nudilo pomoč in odstranilo vzroke, ki so povzročili njih razpadanje in likvidacijo, so se jim delala vse mogoče težkote in ovire od strani partijskega in državnega vodstva. Mesto, da bi v obstoječe združ pristopili še novi kmetje-združarji, se je dogajalo nasprotno, da so kmetje z združarji

ke hiše v vinorodnih krajih spreminjale v nepoklicane gostilne. Kulaki so prodajali plače po obutno višjih cenah kot pa državne gostilne. Tako je bila dana kulakom nova možnost nadaljnjega bogatenja. Vse to se je dogajalo zaradi enoipazanja ali zelo nevarne epopustljivosti tako „ljubljenega“ Tita.

Po objavi odredbe o ukinitvi zasebnih gostiln, je Tito izdal naročilo, ki dovoljuje zasebnim proizvajalcem prodajo plač po svobodnih cenah in sicer v količinah do 5 litrov. Na temelju tega uradnega naročila so zasebni proizvajalci plač prodajali dnevno stotine litrov plač, seveda v količinah po 5 litrov kakor jim je bilo dovoljeno.

Dvedba odredb sabotira razne smernice, dane od najvišjega mesta, kar nam nazorno izpričuje že navedeni primer, dalje navodilo Tita samega, po katerem ni smatrati

Gojko Trbovič, podpolkovnik J.A.

NOVA KITAJSKA VSTAJA K SVOBODI

Druga petina človeštva na poti v socializem

Ceprav dnevno zasledujemo poročila s kitajskih bojišč, si vendar le težko in megleno predstavljamo prostranstvo te dalje in malo poznane dežele ter njenega marljivega in žilavega ljudstva. Vendar nas uspešni kitajski ljudske armade navdajajo s prepričanjem da je vsaka njihova zmaga istočasno tudi naša zmaga v borbi proti svetovnim imperialističnim silam. Pomembni siloviti dosežki uspehov Maocevskih vojske za mednarodno demokratično fronto pa moramo vsaj približno oceniti, če spoznamo malo po bližje kitajsko deželo, njeno ljudstvo ter njeno bogastvo.

Zemlja in ljudstvo

Kitajska ali Kina (ehina pomeni cvet v sredini) se razprostira južno od Sibirije po vsej osrednji in vzhodni Aziji do Tihinega oceana. Na jugu meji na Indijo, Birmanijo ter Vietnam. Skupno meri okoli 8 milijonov kvadratnih kilometrov ter je samo eno petino manj kot vsa Evropa. Na tem ogromnem prostoru biva nad 470 milijonov prebivalcev to je peti del vsega človeštva.

Prebivalstvo se v ogromni večini (90%) bavi s kmetijstvom in le 10 do 15% je zaposlenih v industriji, trgovini, prometu ter javni upravi. Temu je kriva predvsem zaostala družbena ureditev, ki jo je predstavljal dosežani poljedelni sistem, ter izkoriščanje naravnih bogastev po tujih monopolističnih in domačih izkoriščevalcih, ki so rajši prodajali domače surovine v tujino, namesto da bi z njimi razvili domačo industrijo.

Glavni pridelki se seveda tudi hrana kitajske zemlje je riž, katerega pridelavo povprečno na en kvintal na osebo letno. S približno 5 milijoni vagoni riža na leto je Kitajska dalek pred vsemi ostalimi državami na svetu. Poleg tega je v pridelki pšenice in ječmena na drugem mestu za Sovjetsko zvezo. Drugi važni kmetijski pridelki so: čaj, soja, sezam, bombaž, sladkorni trs, turški orehi (araki — pistacci), tobak in mak, iz katerega pridelujejo opij.

Manjšega pomena je živinoreja, pri kateri prihaja za izvoz v posebej predvsem perutnine in jaja. Važnejša pa je gojitve vitloprejke, v čiji proizvodnji je Kitajska na drugem mestu.

Rudna bogastva

Mnogo važnejša pa je Kitajska po svojem rudnem bogastvu, ki ne le ni dovolj izkoriščeno, temveč ni tudi zadostno raziskano. Po mnenju strokovnjakov pa ta dežela krije v svojem podzemlju velike rudnine: železo, premog, petrolej, kositir, krom, mangan, baker, boksit (aluminij), antimon, tungsten, ter druge rude v takih količinah, da se lahko kosa z najbogatejšimi državami sveta. Zato je to bogastvo še zelo malo izkoriščeno. V glavnem kopljejo premog in železo.

Poleg tujih izkoriščevalcev pa so bili seveda tudi domači. Korumpirana Cankajskova vlada je podpirala najograbnejše izkoriščanje kmetov in posebno je industrijskih in poljskih delavcev. Plača povprečnega delavca je komaj zadostovala za skromno hrano družini. Posebno so bile izkoriščane žene, ki so prejemale za isto delo komaj četrtino do polovico plače moškega delavca. Tudi otroci, mnoge tudi pod 10 leti, so uporabljali kot ceneno delovno moč. O higijeni v tovarnah sploh ni bilo govora. Ni čudno, da je med kitajskim delavstvom izredno visok odstotek boleznih in umr-

Tuji in domači izkoriščevalci

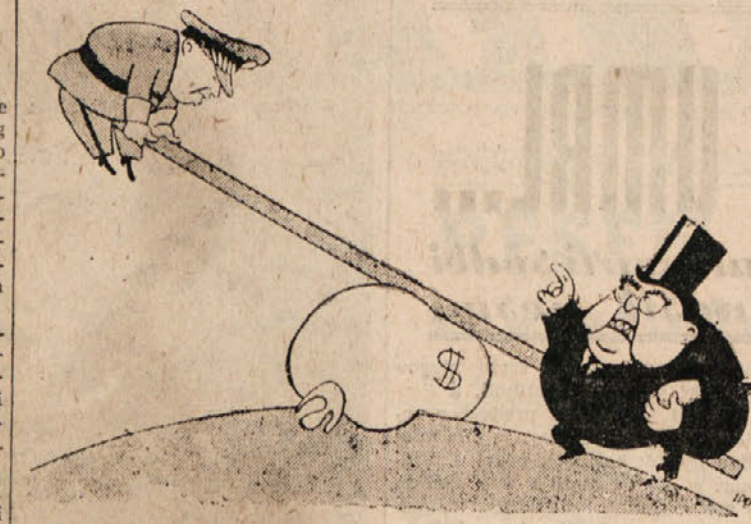
Ta skromna industrija kajpak ne more kriti domačih potreb in zato so morali uvažati industrijske proizvode iz inozemstva, zlasti iz ZDA ter iz britanskega imperija. Pri tem je Kitajska vlekla „kratkok“, ker je bil izvoz v uvoz večinoma v rokah tujcev, predvsem Angležev, Japoncev in Amerikancev. Saj so imeli doslej tuji kapitalisti kontrolo nad vsemi važnimi pristani, sladkorni trs, turški orehi (araki — pistacci), tobak in mak, iz katerega pridelujejo opij.

Poleg tujih izkoriščevalcev pa so bili seveda tudi domači. Korumpirana Cankajskova vlada je podpirala najograbnejše izkoriščanje kmetov in posebno je industrijskih in poljskih delavcev. Plača povprečnega delavca je komaj zadostovala za skromno hrano družini. Posebno so bile izkoriščane žene, ki so prejemale za isto delo komaj četrtino do polovico plače moškega delavca. Tudi otroci, mnoge tudi pod 10 leti, so uporabljali kot ceneno delovno moč. O higijeni v tovarnah sploh ni bilo govora. Ni čudno, da je med kitajskim delavstvom izredno visok odstotek boleznih in umr-

Kaj bomo delali v juniju

V vinogradu skupimo in ževpljamo. Peronospora nastopi, če ima dovolj vlage in toplote, zato skupimo takoj po dežju. V sadovnjaku moramo paziti, da nam škodljivci ne uničijo pridelka. Predvsem moramo ostro nastopiti proti tako imenovani „črvi“, ki napada v svojem prvem razvoju najnežnejše dele pogojnikov, pozneje pa tudi sadje bruskev. Zaradi tega se moramo predvsem boriti proti ličinkam prve generacije s tem, da odrežemo poškodovane vrhe pogojnikov, čim opazimo, da je ličije omenilo. Najbolje je da poškodovane vrhe pogojnikov takoj škodimo, ker uničimo na ta način škodljivo ličinke. To opravimo vsake tri dni — dokler ne vidimo, da nam ne preti več nikla nevarnost. Ličinke omenjene škodljivca napadajo tudi hruške. Postopek pa je isti kakor pri bruskah. Na debla na glavne veje prilepimo nevarno koderstega papirja, namočena v etbenafitolu. To je prava ločka za ličinke „črvi“, ki se prilepijo na papir, kmalu poginejo.

Lehe na vrhu, kjer je bil ranih, solata, ranih komprij, rano zelje, česnik in prve kolerabe so proste, zato jih posušimo z jezikom karjiljo, zeleno (šeleno) čebulo, repo, poletno solato, poznimi paradizniki, malinčami in spinacem. Lahko še vedno sejemo navadni in rdeči radič, vrzote, zisk, o karjiljo in pozne brokije.

Tako, sedaj pa pridi popolnoma k meni, dragi Tito, sicer vstanem!

ljivosti. Zaman si iskal bolniško in socialno zavarovanje. Cim je delavec zlobel ali opasal zaradi starosti, ga je gospodar xrgel na cesto kot nekoristno stvar, iz katere ne more več iztisniti dobička.

Milijoni umirajo od lakote

Težak je bil tudi položaj malih in srednjih kmetov, ki so morali svoje pridelke prodajati za smešne cene posrednikom in vsakom oduhu. Poleg tega pa so jih davčni zakupniki davili z davki, ki so jih odjemali po lastni volji. Če je prišla slaba letina, povodenj, suša ali kobilice je bil kmet primoran zapustiti domačo ter prositi za skromno hrano. V letih hudih vrenenskih zmag, velikih kobilicah in vojnih jezero, lakota cele pokrajine in milijoni sestradanih kmetov so se gili v druge pokrajine, da bi si našli vsaj malo življenja.

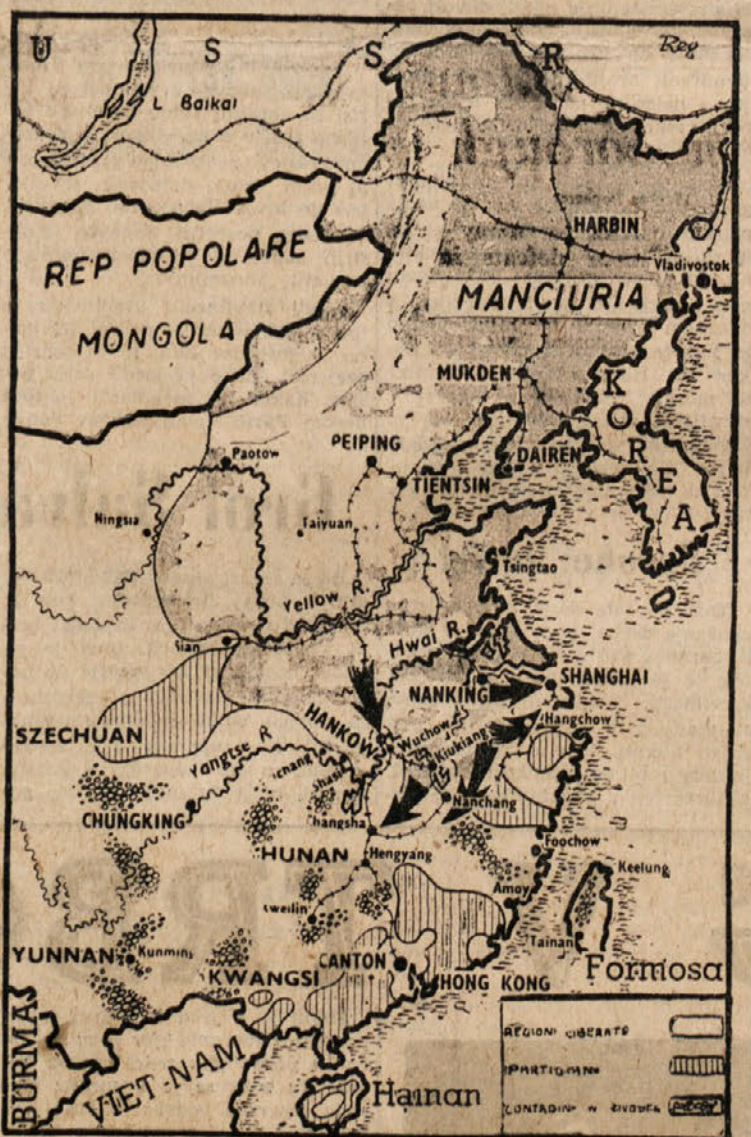
Toda že med potjo jih je ponavadi žali tednov poti ob uživanju same drevesne skorje in trave, če so je kobilice ali suša še kaj pustile. Se je gojilo na Kitajskem tudi v času, ko so v Ameriki in drugih kapitalističnih državah s pšenico

kurili lokomotive in parnike ter uvaževali cele gore krompirja in drugega živeža.

Vse te grozne katastrofe so bile posledice korumpirane državne uprave, ki se ni menila za to, da bi z naspaj ob rekah preprečila povodnji in z namakalnimi kanali rešila polja pred sušo. Edina njihova skrb je bila kako bi obogatel z izmoževanjem ubogega ljudstva. Tej podkupljivosti in nezmožnosti v javni upravi, ki sega daleč nazaj v zgodovino, je iskati vzroke v propadajočem feudalnem družbenem ustroju. Upravitelji pokrajnih mandarin, zemljiško plemstvo in drugi privilegirani družbeni razredi so bogateli na račun kmetov — tlačanov, katere so kljub slavni tradiciji kitajske kulture, umetno držali v temi analfabetizma in nevednosti.

Revolucija 1911

Vedno hušji je postal odpor delovnih množic, ki je kočno leta 1911 pod Sunjatsenim vodstvom strmoglavilo prastaro in degenerirano dinastijo Mančuev. Pod vodstvom revolucionarnega pokreta Kuomintanga so vzpostavili republikanski oblast. V Komunistični partiji, ki se je ustanovila leta 1921

KOLIKO SO PRIHRANILI sovjetski potrošniki

Sovjetska zveza, domovina socializma, dežela svobode in blagostanja, se bliža z naglim korak k prehodu iz socialistične faze v komunistično, t. j. v brezrazredno družbo, v družbo, kjer ne bo več razlike med umskim in ročnim delom, med mestom in vasjo.

Prva povojna petletka je važna etapa v tej prehodni fazi, je važen čimlet v graditvi večjega blagostanja sovjetskih ljudi.

Toda pustimo govoritve in si oglejmo izveleku obvestilo stališnega ravnateljstva pri ministrstvu svetu ZSSR o rezultatih petletnega načrta v prvem tromesečju 1949.

Razvoj industrije, kmetijskega, prevoza, osnovne graditve, blagovnega prometa in dvig gnotnega ter kulturnega življenja so znae-

ni v prvem tromesečju 1949.

1. Splošen načrt za industrijsko proizvodnjo je bil izpolnjen od posameznih ministrstev. Ministrstvo za kovinarsko industrijo, 101 odst. premogokopne industrije, 104, petrolejske industrije 99, hidrocentralne 102; kemična industrija 101; električna industrija 106; promet 103; proizvodnja težkih strojev 103; avtomobilska in traktorska industrija 102; lahki stroji 105; proizvodnja strojev in aparatov 104; proizvodnja gradbenih in cestnih strojev 107 prevoznih strojev 95; kmetijski stroji 100; industrija gradbenih materialov 102; lesna in papirna industrija 98; lahka industrija 102; ribarstvo 97; mesna in mlečna industrija 11; prehrana na industrija 102; krajevna industrija in gorivo federalnih republik 100; zadrustništvo 97.

Načrt za prvo tromesečje 1949 je bil izpolnjen za 100, 2 odst.

V prvem tromesečju so proizvedli mnogo več: železnih in neželeznih rud, premoga, lokomotiv, potniških in živinskih vagonov, tramvajskih vagonov, trolejbusov, avtomobilov, kemične opreme, električnih strojev, transformatorjev, električnih žarnic in svetilk, telefonskih aparatov, radijskih aparatov, traktorjev, kmetijskih strojev, umetnih gnojil, kemičnih proizvodov, karoserij, stekla, bombazevil, lanenih in volnenih tkanin, gumijevih obutve, mesa, masla in olja, slaščic, špirita, konzerv in mnogih drugih industrijskih proizvodov.

Splošna industrijska proizvodnja se je zvišala za 23%, v primeri s prvim tromesečjem 1948.

3. Splošni načrt železniskega prevoza je bil v I. tromesečju 1949 izpolnjen za 102%. Pravi tako je železniški prevoz tega tromesečja za 16, 5% višji od železniskega prevoza v prvem tromesečju leta 1948.

Načrt pomorskega blagovnega prometa je bil izpolnjen s 104 odstotki.

4. V prvem tromesečju 1949, se je nadaljeval razvoj sovjetske trgovine. Sovjetskemu prebivalstvu je bilo prodano 22% več blaga kot v prvem tromesečju 1948. Vse to je bilo doseženo, čeprav je bila trgovina zelo visoka zaradi denarne reforme in ukinitve živinskih strokov. Prodaja jestvin je za 15%, saj od prodaje v prvem tromesečju 1948, medtem ko je prodaja drugih proizvodov za 38% višja.

Z denarno reformo, z ukinitvijo živinskih strokov, v uvedbo enotnih cen in z znižanjem cen se je prihranilo v enem letu v drobnem blagovnem prometu 57 milijard rubljev. Znižanje cen na državnem področju je povzročilo tudi znižanje cen na kolhozem in zadrustnem področju. To pomeni, da se potrošniki prihranili v enem letu tudi na tem področju 29 milijard rubljev.

Tako je sovjetsko prebivalstvo skupno prihranilo v enem letu 86 milijard rubljev. Če računamo, da ima Sovjetska zveza 200 milijonov prebivalcev, je vsak posameznik prihranil v enem letu 430 rubljev.

Toda vse to ni dovolj. Z večjo industrijsko proizvodnjo se je 12. marca 1949, zaključilo drugo znižanje cen. Do 31. decembra letošnjega leta bo to novo znižanje cen koristilo prebivalstvu tako, da bo prihranilo do tega datuma novih 17 milijard rubljev. Vsa prebivalstva bo na ta način v teku tega leta prihranili še nadaljnjih 355 rubljev. V dveh letih bo sovjetski potrošnik prihranil 785 rubljev.

Vsekakor je sovjetski potrošnik prihranil od 1. januarja 1948. leta do 1. marca 1949. leta 430 rubljev, medtem ko bo od 1. marca 1949. do 31. decembra 1949. prihranil 355 rubljev, t. j. v le mesecih več kot tri četrtine od tistega, kar je prihranil v 14. mesecih.

Vse to pomeni, da se bo dvignila kupna moč rublja ne samo na notranjem trgu, marveč tudi na zunanjem mednarodnem trgu.

Novo znižanje cen je povzročilo veliko večjo prodajo proizvodov. Marca tega leta je bila dnevna prodaja višja od februarске dnevne prodaje za 23%; za meso, 22%; za rastlinsko in živalsko mast; za sladkor, 16%; za proizvode ribolova; 38%; za volnene tkanine; 36% za svilene tkanine; 54% za obuvanje; 63% za nogavice, 11% za tobaki; 51% za perilo.

Prodaja radioaparatov je bila marca t. l. za 200% višja od prodaje v februarju t. l.; fonografov za 500%; koles 500%; motornih koles za 300%; ur za 400%.

Prav tako se je zvišalo število namrečnih oseb. V prvem tromesečju t. l. se je udeležilo gospodarskega življenja ZSSR 1.400.000 novih delavcev in uradnikov. Na delo je šlo v tem času 152.000 na novo izločanih mladincev.

V vseh 808 višjih institutih ZSSR je bilo v prvem tromesečju t. l. 743.000 frekvenec in 298.000 študentov, ki so se učili doma. V prvem tromesečju t. l. se je vpisalo 68.000 študentov več nego v prvem tromesečju lanskega leta.

V prvem tromesečju t. l. je delovalo 220.000 osnovnih, srednjih, tehničnih in sedemletk 34.500.000 solarjev poseča te šole.

V tem 2.200.000 več nego lani.

V vseh teh solah je v tem tromesečju delalo 1.300.000 učiteljev in profesorjev, 950.000 zdravnikov je nudilo v tem tromesečju brezplačno zdravniško pomoč.

Vse te številke nam dokazujejo velikanske prednosti, ki jih ima socialistični sistem. Iz dneva v dan se dviga življenski raven sovjetskega človeka. V resnici je ta človek: sreben državljani srečne dežele. Z vidoma mu.

Borba za svobodo

Tudi po izgonu japonskih okupatorjev ob koncu druge svetovne vojne je ostal glavni cilj Cankajsk, uničiti Kitajsko Rdečo armado. Tako zgodilo se je prav obratno. Slabo opremljena in mnogo manjša vojska delavcev in kmetov je uspešno odbojila napada vladnih čet ter končno prešla v protinapad. Od Mandžurije je korakala proti jugu, osvobajala mesta in pokrajine. Spetnata so se jim pridruževali novi tisoči in milijoni delovnega ljudstva, ki jih je pozdravljalo kot svoje osvoboditelje. Na osvobodeno območje, ki je razdelila vosepostava dotedanjih izkoriščevalcev med male kmete in poljedelce delavce. Tako je iz dneva v dan rasla osvobodilna armada, h kateri so se pristopale tudi cele divizije vladne vojske. Cankajskove čete so na begu zapustile ogromne količine najmodernejšega ameriškega orožja: tankov, topov, streljanih, pušk in municije, s katerimi se je sproti opremljena vojska velikega voditelja Maocevunga.

Osvobodeno je Peking, Tientsin, Nanking, Sangaj in z njimi najvažnejše kitajske pokrajine. Ni več daleč dan, ko bo osvobodena vsa Kitajska. Niti čudež ne more rešiti Cankajsko pred popolnim porazom. Tega se zavedajo v polni meri zapadni imperialisti, ki so zato odpovedali vsako nadaljnjo pomoč kitajski reakcionarni vladi. Danes si nasprotno skušajo pridobiti na klonjenost nove ljudske oblasti, da si tako zagotovijo trgovanje z veliko kitajsko deželo. Posebno ZDA in Velika Britanija bi brez kitajskega trga zašli v usodno gospodarsko krizo.

Novi ljudski oblast je danes ustvarja pogoje za bodočo socialistično graditve Kitajske. Odpravljajo vosepostava in zemljo dele njenim obdelovalcem. Obnavljajo lahko in težko industrijo, prometne zveze. Železnice, ceste in ladijave. V teku so dela za zavarovanje polj pred poplami in sušo. Skratka vsa škrl ljudski oblast gre za tem, da se čimprej uveljavlja dosežani obup na gospodarsko stanje in izboljšajo pogoji življenja kitajskega delovnega ljudstva.

Polporna vojska zmaga nad imperialističnimi hlapci, ki jih predstavljajo korumpirani feudalno-kapitalistični izkoriščevalci, bo omogočila demokratično silam ustvariti novo dobo v zgodovini Kitajske.

Z razvojem industrije, z izboljšanim kmečkem proizvodnjo ter z osamosvojitvijo gospodarstva od imperialističnega spilva bodo ustvarjeni pogoji za novo svobodno socialistično Kitajsko.

Zmaga demokratičnih ljudskih sil Kitajske pod vodstvom njene slavne Komunistične partije in njene vojske voditelja Maocevunga pomeni ogromen korak človeštva k dokončni osvoboditvi izpod imperialističnega jarma in k novi socialistični družbi, kjer ne bo izkoriščanja.

V socializem